

EDITORIAL

Ni ponent ni tramontana

Tots recordem còm l'any passat la pandèmia estava mes desbocada i la **Real Senyera** no protagonisà la tradicional **processo civica**. Les mateixes mides de seguretat que nos privaren de l'acte mes esperat de l'any tingueren no obstant una cara positiva, puix llimitaren el numero de visitants que nos arribaren des del nord a manifestar-se pels nostres carrers per la vesprada; eixos que s'autoproclamen "**antifeixistes**" mentres recolzen l'imposicio **fascista** d'una llengua i una cultura a un poble que la rebuja, pero que se troba incapaç de defendre's per la traïcio de la seua classe politica.

La pandèmia enguany ha remes i la bona noticia es que ha tornat la **processo civica**, la roïna es que tambe ha tornat l'activitat **antivalenciana**.

Ya abans del **9 d'Octubre** s'han produït acontenyiments que nos afecten com a valencians. Parlem del **1 d'octubre** –data commemorativa del **referendum illegal** celebrat en **Catalunya** en 2017–, i del **4 d'este mes**, dia en que s'esperava una resolucio sobre l'extradicio del maxims responsable d'aquells fets, el que era president de la **Generalitat catalana** en eixos moments, i fugi d'una justicia que poc abans despreciava. El llector pensarà que això no te res que vore en els valencians, i tindra raó; o la tindria si no fora perque, com desgraciadament ve repetint-se cada volta en major freqüència, en estos actes, com en qualsevol altre, el **pancatalanisme** no ha perdut l'ocasio per a llançar les seues proclames en favor dels fantasmagorics "**països catalans**", invent neoimperialiste, propi de ments pertorbades, aniquiladores de cultures que, a base de repetir i proclamar, va fent camí, i lo que no es mes que una entelequia destrellatada va normalisant-se en la societat.

No hi ha cap erro, cap exageracio, no inventem res. Ahi estan els militants d'eixe deliri, que tracten de jugar a l'engany, pero que no poden evitar manifestar-se com lo que son: uns **acomplexats** valencians que ansien ser catalans i que, a banda de donar-los oïx el simbolisme que nos identifica com a poble, se'n puguen a desplegar banderes en **quatre barres** en lo alt de les montanyes valencianes (com l'aplec del **Benicadell** del passat 3 d'octubre). I no per a reivindicar una especie de **aragonesisme** essencial basat en la conquesta jaumina, lo qual ya seria prou absurd, sino la sumissio a una atra comunitat, sense identitat definida en aquella epoca, que ha acabat usurpant eixa bandera en el seu favor, i que, per a caramull, li afeg el color blau, copiat de la valenciana, per a demanar l'independencia. Independencia d'un Estat que, diuen, els roba, pero en

el si del qual han alcançat el major grau de desenvollop i riquesa de la seua historia, i gracies a la col·laboracio del qual han pogut estendre el seu projecte imperialiste.

Des del **Rogle** no deixem de reconeixer quina es la nostra força i la nostra potencialitat: menuda, molt menuda, a qué negar-ho. Pero es gran en ilusio i jagantesca en devocio; per això no deixarem de denunciar a qui nos vol fer viure de deliris, com tambe ad aquells que contemplen passivament el **maltracte** que rebem per part d'un **Estat** que, a nosatres si, nos denigra, nos infrafinança i reduïx la nostra diversitat economica estrangulant la nostra agricultura i desmantellant les nostres industries. Els valencians que es fan els cegos davant d'aço, i següen buscant justificacions ad estos desprecis, degradacions i humiliacions, mereixen el mateix respecte nostre que els que confonen al nostre poble tergiversant historia, símbols, cultura i llengua valenciana.

Ha passat l'legislatura i mija del govern del **Botanic** i seguim, no igual que quan governava el centraliste i espanyoliste **PP**, sino pijor, puix aquelles reivindicacions que es reclamen, com la justicia financera, no troben destinatari: les lleis aprovades en les nostres **Corts** les tomba el **Parlament espanyol** o el **Tribunal Constitucional** –sempre que convinga–, a pesar de ser equanims i igualitaris en les que ya tenen atres pobles de l'Estat.

Mentres, el **valencianisme** en el que creguem, el que procurem practicar, seguix massa orfe d'una veu –o mes– que nos represente verdaderament i que nos aglutine en un projecte ilusionant. I es que sempre sorgixen "**salvadors**" que en realitat lo que fan es fracturar i enfrontar als militants en el valencianisme. No hi ha voluntat de sumar, i sí de dividir; no hi ha voluntat de recolzar projectes que ya estan en marcha, i sí de fer noves **capelletes**; algunes poden haver sorgit de la bona voluntat, del bon voler treballar per la dignitat d'esta terra..., pero resulta mes que sospitos que quan un valencianisme politic emergent lliure de servilismes apareix en escena, rapidament n'affloren atres que nomes son valencianistes en apariencia puix, en quan rasques un poc els colors de la Senyera en els que se pinten, trobes que defenen molt a **Valencia**, sí, pero a una Valencia supeditada a una **Espanya** cada vegada mes asimetrica que nos relega com a colectivitat.

Des del **Rogle**, en les nostres menudes forces, recolzarém, com ho hem fet sempre, el 9 d'octubre i tots els dies de l'any, el valencianisme que ignora els cants de sirena de **ponent** i de **tramontana**, i que no te mes referent que el **poble valencià**.

LA CITA

L'indignitat de l'atac nos conferix dignitat.

Elias Canetti

SUMARI

- 1
▪ EDITORIAL: **NI PONENT NI TRAMONTANA**
- 2
▪ LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
▪ PATRIMONI VALENCIÀ: **LA HISPANIC SOCIETY A ULLS D'UN VALENCIÀ (i II)**
▪ CRONICA: **PREMI LLEALTAT 2020-21 I ENTREGA DELS PREMIS DE L'INEV**
- 3
▪ JOCS TRADICIONALS (LXXIII): **LO QUE FA EL REI (O LA REINA)**
▪ LLISTAT: **ACTIVITATS CULTURALS**
▪ RESENYA BIBLIOGRAFICA: **L'HIMNE VALENCIÀ. UN HIMNE PER A UN POBLE**
▪ CRONICA: **L'ASSOCIACIO ROC CHABÀS-LA MARINA, EN LA FIRA**
- 4
▪ PASSATEMPS
▪ RONDALLA: **HISTORIA DE RABOSES**

ACLARIMENT

Esta publicacio està redactada en les Normes d'El Puig. Encara que es una obra colectiva, l'encarregat de la redaccio final de cada articul te llibertat per a fer-ho en la normativa d'accentuacio de la seua preferencia. Este tema es motiu de debat, pero no de divisio, entre nosatres.

AVIS

Enguany, en la loteria de Nadal, **22 de decembre de 2021**, jugem al

90337

Contacte en nosatres per a fer-se en participacions (3 €). I no oblide fer fotocopies d'est eixemplar per a repartir bla, bla, bla. (Quina perea tenim hui damunt.)

ACTIVITATS CULTURALS OCTUBRE DE 2021

Trobarà més informació dirigint-se a les respectives associacions:

ARV (Accio Regne de Valencia)
accioregnevalencia@gmail.com

GAV (Grup d'Accio Valencianista)
C/ Julià Peña, 3. 46018 Valencia C.
www.gav-valencianistes.com

INEV (Institut d'Estudis Valencians)
www.inev.org
info@inev.org

LRP (Lo Rat Penat)
Trinquet de Cavallers, 9. 46003 Valencia C.
Tel: 963 91 09 92 // www.loratpenat.org
secretaria@loratpenat.org

1 Oct (divendres) 18:30 h. Seu de LRP.

APERTURA DEL CURS ACADEMIC

Discurs inaugural: Fernando Millán: "La Valencia del siglo XX".

+Info: **LRP**

9 Oct (dissabte) 11:00 h. Catedral. Valencia C.

SOLEMNE TE DEUM presidit per la Senyera de Lo Rat Penat.

+Info: **LRP**

9 D'OCTUBRE

DIA NACIONAL VALENCIÀ

A les 12 h., en la Plaça de l'Ajuntament de Valencia C.

BAIXADA DE LA REAL SENYERA

I PROCESSO CIVICA

9 Oct (dissabte) 10:00 h. Punt de trobada: prop de l'estatua de Vinatea. Pça. Ajuntament. Valencia C.

Participacio en la **PROCESSO CIVICA**.

El **Rogle** acodirà, junt en diverses associacions valencianistes, baix el paraigües de **Accio Regne de Valencia (ARV)** i **L'Encontre**.

+Info: **ARV** i **GAV**

9 Oct (dissabte) 17:00 h. Pça. D'Alfons el Magnanim (el Parterre). Valencia C.

MANIFESTACIO "Tots junts... x Valencia"

Organisa: **ARV** (Accio Regne de Valencia).

+Info: **ARV**

CURSOS DE LLENGUA VALENCIANA DE L'INEV

Graus Elemental i Mig: Exclusivament en modalitat a distancia/en llinia.

Inici el 13 d'octubre.

Matricula oberta fins al 15 de decembre.

+Info: **INEV**

(Continúa en la página següent)

Rogle en Internet

Facebook: **Rogle Constanti Lombart**

Twitter: **@rogleconstanti**

Tots els eixemplars editats fins ara estan, en pdf, en:

www.rogleconstantillombart.com

www.pjvalencianista.org

PATRIMONI VALENCIÀ

COLABORACIO

La Hispanic Society a ulls d'un valencià (i II)

Pero sense cap dubte, les joyes més importants que un valencià pot trobar en la **Hispanic Society** estan inaccessibles al gran públic i inventariades en la biblioteca. Allí estan depositades, per al seu estudi professional i a l'alcanc de molts pocs, incunables de la nostra literatura com la traducció de 1500 del **Vita Christi** feta per **Joan Roïç de Corella**, el **Aureum opus regalium privilegiorum civitatis et regni Valentie** de 1515, els

Fueri Regni Valentiae de 1547, els **Furs de Valencia** de 1482, eixemplars de 1490 i 1497 del **Tirant lo Blanch**, edicions impreses en **València** i **Barce-**

lona respectivament, escrites les dos en llengua valenciana (les dos magníficament conservades) o l'única fulla que queda de la primera **Biblia** impresa en **Espanya** en una llengua distinta del llatí i la tercera del món escrita en una llengua moderna, de 1477-1478, traduïda a la llengua valenciana pel reverent **Bonifaci Ferrer**, doctor en Dret i Sacra Teologia, germà de **Sant Vicent Ferrer**. Quan en l'any 1498 la **Inquisició** va declarar que només reconeixia l'autoritat de la Bíblia "**Vulgata**" (escrita en llatí), es van cremar tots els eixemplars i només en va quedar u, conservat en **Estocolmo**, pero un incendi en l'any 1697 va destruir completament l'incunable, salvant-se únicament esta fulla.

Gràcies a l'existència d'este document es pot vore en quina mala fe poden aplegar a actuar algunes persones mo-

gudes qui sap per quins motius, com per eixemple **Manuel Sanchis Guarner** qui, en l'article que va escriure per a la **Revista de Filologia Valenciana**, va eliminar la menció específica que figura en el colofó d'esta **Biblia Valenciana** "de lengua latina en la nostra valenciana".

En la mateixa caixa a on està guardat l'original, n'hi ha dos còpies facsimils de gran qualitat que, segons em va contar el conservador de la biblioteca,

es van realisar en motiu de la cessió temporal de l'original a **Alacant**, a on es va poder contemplar durant l'exposició "La Llum de les Imagens".

Tindre la possibilitat d'estar davant d'estes obres mestres de la literatura valenciana es probablement un dels grans honors que qualsevol fill de València pot tindre a lo llarc de la seua vida.

I si la visita a l'**Hispanic Society** de **Nova York** deixa temps per a més, son molt recomanables dos visites, una a l'Iglésia de **Sant Vicent Ferrer** (cantó de la Lexington Avenue en l'East 66th Street) que conserva una escultura del sant escoltada durant tot l'any per una **Real Senyera** valenciana; i l'atra al **Socarrat Paella Bar** (socarratrestaurant.com), a on es poden tastar les millors paelles i arrossos de tot **Manhattan**, ya que tot en esta vida és cultura, també la gastronòmica, sobre tot si eres valencià.

Fco. Enrique Rico Martínez

FRONTERA DE L'EDIFICI

L'AUTOR DE L'ARTICUL DAVANT DEL QUADRO LES GRUPEJES, DE SOROLLA

Real Senyera valenciana; i l'atra al **Socarrat Paella Bar** (socarratrestaurant.com), a on es poden tastar les millors paelles i arrossos de tot **Manhattan**, ya que tot en esta vida és cultura, també la gastronòmica, sobre tot si eres valencià.

CRONICA

Premi Llealtat 2020-21 i entrega dels premis de l'INEV

El passat 2 d'octubre el **Grup d'Accio Valencianista** entregava el premi **Llealtat 2020-2021** a **Josep Barat** i **Blasco** en el transcurs d'un sopar. En una notable concurrència el president de **El Piló** de **Burjassot** rebia de mans de la presidenta del **GAV**, **Paquita Chilet**, el pergamí i insígnia que l'acredita. La nostra felicitació als organitzadors per lo acertat del destinatari d'un guardo que reconeix la fidelitat i llealtat a la Patria Valenciana i la trajectoria valencianista; i per supost a **Pepe Barat** a qui des del **Rogle** li mostrarem la nostra particular felicitació.

Ans d'iniciar-se el sopar el **Institut d'Estudis Valencians**, en la directiva present i al front el seu president, **Ferran Ribes**, feya publicis els primers premis que, dirigits a l'investigació i a la creativitat, recaigueren en esta primera edició, respectivament, en **Jesuàlt Masia** per l'obra **El conflicte identitari. Valencianisme i catalanisme des de principis del segle XX fins a la democràcia**, i en **Vicent Josep Escuder** per la novel·la **A les portes d'Ucro**. Les obres, ya editades, se pogueren adquirir a un preu reduït en el mateix acte.

Lo que fa el rei (o la reina)

Est es un joc d'imitació, acció, imaginació i socialisació, tot en una.

Una volta elegit el rei (o la reina), els demés participants se posen darrere fent una fila. Se tria a un jutge o arbitre que, quan s'inicia el joc, s'encarrega d'anar eliminant als pitjors participants, als qui no se guixen lo que fa el rei.

A la seua veu: "¡Avant!", el rei comença a caminar o correr, ya que es ell qui marca les normes, inclús decidix quan se para.

Mentres es desplaça va fent moviments: alça els braços, les cames, es gita, balla, bota, fa caraces, es planta fent el pi..., lo que li abellix. Els altres l'imiten.

El jutge trau de la fila a qui no ho fa be i, per tant, guanyaria l'últim participant que queda, que llavors passa a ser el rei i triarà a un nou jutge per a regular el joc.

Se pot afegir el "pagar prenda", cosa que faran els qui se van retirant. D'esta manera servix per a descansar abans de continuar jugant.

ELENA EN EL SEU PUPITRE, DE JOAQUIM SOROLLA, 1898

RESENYA BIBLIOGRAFICA

Moreno i Moreno, Juli

L'Himne Valencià. Un himne per a un poble

Mosseguello. C. B. Castello.

(195 pàgines)

Juli Moreno, fidel a la seua trajectòria d'investigador-divulgador, nos aporta una documentada història del **Himne Valencià**.

En esta publicació trobem el relat de la seua genesis —cóm la lletra de **Thous** passà de "monstruo" a definitiva— i l'estrena com a **Himne de l'Exposició Regional** en 1909, dirigida pel mateix compositor, el mestre **Serrano**, en un acte multitudinari. L'èxit popular fon immediat i es proclamà com a **Himne Regional** ben pronte, en 1925. Ad aço contribuï la permanència en l'imaginari col·lectiu com a referent identitari al convertir-se en protagonista de les celebracions més importants, tant públiques com privades.

Trajectòria i identificació que l'han dut a la seua institucionalització per mig de la llei de símbols de 1984 del govern valencià que el declarava himne oficial.

Tambe s'arreglen les crítiques que ha rebut, algunes de les quals continuen hui en dia, principalment per no considerar-lo prou reivindicatiu. Aço justifica dedicar un apartat específicament a les propostes alternatives d'himnes realitzades per part del valencianisme militant, les quals començaren ya en 1915, repuntaren en els anys 30 i de nou es feren patents durant la transició.

Pero res de tot aço ha pogut minvar la seua popularitat. Un recorregut de més de cent anys d'una música i una lletra en les que els valencians s'identifiquen i s'emocionen.

Estes qüestions i moltes altres s'expliquen en un llibre d'obligada consulta a partir d'ara per a tots aquells que vullguen tindre una opinió autoritzada sobre tot lo que envolta al **Himne Valencià**.

COLABORA EN EL ROGLE

Donar difusió ad esta publicació es la millor forma de col·laborar en nostres. També pots fer-te **soci** (36 € a l'any) o **col·laborador** (12 € a l'any), i t'enviarém a casa tots els números que es publiquen durant l'any.

Si tens voluntat de fer alguna puntual aportació econòmica, també te quedariem molt agraïts. El nostre número de conte, en **Caixa Popular**, es:

ES52 3159 0018 1926 1586 4721

ACTIVITATS CULTURALS

OCTUBRE DE 2021

(Ve de la pàgina anterior)

CURSOS DE LO RAT PENAT

▪ **Cursos de Llengua.** Inici: **18 d'octubre**. Enguany se reprendran les classes presencials. Pero seguiran els cursos telemàtics a distància per a qui els preferisca.

▪ **Aula d'Història.** Inici: **1 Oct.**

▪ **Escola de Danses Maria Teresa Oller.** Inici: **18 Oct.**

▪ **Taller de Llengua valenciana.** En la cooperació de l'Associació Vicente Blasco Ibáñez.

▪ **Escola de Cant Valencià "Victoria Sousa".** Inici **13 Oct (Cant)** i **18 Oct (Rondalla)**.

▪ **Lo Rat-et: al caliu del Cant Valencià.** Inici: **29 Oct.**

▪ **XXVI Concurs de Piano Mestre Josep Serrano.** Les proves se celebraran el **27 Nov.**

▪ **Curs d'Introducció a la Poesia.** Inici: **novembre**

Nivells: Elemental i Avançat. A distància.

▪ **Curs d'Interpretació i Direcció Escènica.** Inici **novembre**. Presencial, en precaucions sanitàries.

▪ **Curs de Revalencianització Lingüística.** Inici: **novembre**. Dirigit a persones que ya contenen en el títol "Mitjà" de la "Junta Qualificadora" pero desiguen revalencianitzar-se. Presencial o a distància o abdos d'acort les preferències dels alumnes.

▪ **Fòrum de cultura valenciana - pràctica del valencià oral.** Inici **per determinar**. Tertúlies a l'entorn d'un tema sobre la llengua o la cultura valenciana. Dirigit al perfeccionament del valencià oral.

Matricula: A través de: cursos@loratpenat.org.

Per als que escomencen a partir de novembre, fins una setmana ans d'escomençar.

+Info: cursos@loratpenat.org, **LRP**

CRONICA

L'associació Roc Chabàs-La Marina, en la fira

El passat 2 d'octubre, en la ciutat de **Dénia**, es celebrà una fira d'associacions locals, les quals oferien, especialment, informació sobre les activitats que desenrollen habitualment.

Roc Chabàs-La Marina, la nostra associació amiga en la que nos unixen objectius i en la que compartim projectes, també estiguer present en un estant dels que havia habilitat l'Ajuntament. Els seus membres, al cap **Pedro Fuentes**, en col·laboració en les editorials **Mosseguello**, **L'Oronella** i el **Institut d'Estudis Valencians** oferien una ampla gama de publicacions en llengua valenciana. L'atractiu de les portades i dels títols feu que molta gent es parara, observara, preguntara i s'informara... i també comprara algunes de les obres que s'exhibien.

El president de l'associació Pedro, junt a membres de la seua junta directiva (**Paco Redondo**, **Fran Martínez**, **Carlos Sendra**, **Carmen Albert**, i **Fátima**) tingueren una deferència en tres directius del **Rogle Constantí Llombart**. Forem obsequiats en un detall de metacrilat en el que figura gravat l'anagrama de l'associació Roc Chabàs-La Marina i els noms dels destinataris en una llegenda de reconeixement a la col·laboració prestada. Un gest que agraïrem de cor.

La fira durà tot el dia pero els membres del Rogle només estiguerem pel mati, unes hores en que fruïrem en els nostres companys, departint, atenent a consultes i dedicant un temps a l'almorzar. Un dia fantàstic i una gran missió valencianisadora en **La Marina**.

<p>Resol l'acrostic del costat a partir de les definicions.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dolencia o defecte, temporal o permanent, que queda com a conseqüència d'una malaltia o traumatisme. 2. Fraternalitat, bona relació entre persones, grups, etc. 3. Arbust que pot arribar fins als huit metres d'alçada, els seus fruits són de color blau fosc i s'utilitzen en l'elaboració de la ginebra. 4. S'aplica especialment a un idioma o a la llengua pròpia o nativa d'un país. 5. Se diu de la persona que parla molt o en excés. 6. Lloc cobert que s'utilitza per a guardar la palla. 7. Diplomàtic designat pel seu Estat per a representar-lo en un altre Estat. 8. Persona que pastura porcs. 9. Crit del ruc o d'uns altres animals com el lleó. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9.
<p>La solució a peu de pàgina.</p>	<p>PARAULES VERTICALS</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Anar-se'n volant. Alçar el vol les aus, els avions, etc. 2. Enchisar, trastornar ad algu l'enteniment o la salut per mig de practiques supersticioses. 	<p>1. 2.</p> <p>1. — — Q — — — —</p> <p>2. — — R — — — — —</p> <p>3. — I — — — — — — —</p> <p>4. — — — — — — — C — —</p> <p>5. — — — Q — — — — —</p> <p>6. — — — — — C — — —</p> <p>7. — — B — — — — — — —</p> <p>8. — — — — C — — — — —</p> <p>9. — — — — — — M — — —</p>

RONDALLA

J.P.B.

Historia de raboses

Wang va vore dos raboses de peu sobre les seues pates de darrere i recolzades contra un arbre. Una d'elles tenia una fulla de paper en la ma i se **rien** com compartint una broma.

Tractà d'espantar-les, pero se mantingueren fermes i ell disparà contra la del paper; la ferí en l'ull i s'endugue el paper. En la posada, **referi** la seua aventura als altres **hostes**. Mentres estava parlant, entrà un home que tenia un ull llastimat. Escoltà en interès el conte de Wang i demanà que li mostrara el paper. Wang ya anava a mostrar-li'l, quan el **posader** notà que el recent vingut tenia **coa**.

—iEs una rabosa! —exclamà, i en l'acte l'home es convertí en una rabosa i pegà a fugir.

Les raboses intentaren repetides voltes recuperar el paper, que estava co-

bert de caracters **inintel·ligibles**, pero fracassaren. Wang resolgue tornar a sa casa. En el camí se trobà en tota la seua família, que se dirigia a la capital. Declararen que ell els havia ordenat eixe viatge, i sa mare li mostrà la

carta en que li demanava que ven- guera totes les propietats i se juntara en ell en la capital. Wang examinà la carta i va vore que era una fulla en

blanc. Encara que ya no tenien sostre que els allojara, Wang ordenà:

—Tornem.

Un dia aparegue un germa menor que tots havien tingut per mort. Preguntà per les desgracies de la família i Wang li contà tota l'història.

—Ah —digue el germa quan Wang aplegà a la seua aventura en les raboses— ahi està la raïl de tot el mal.

Wang mostrà el document. Arrancant-li'l, son germa el guardà rapidament.

—Per fi he recobrat lo que buscava —exclamà, i convertint-se en una rabosa, se n'ana.

Traducció i adaptació a la llengua valenciana d'una rondalla de **Niu Chiao** treta de ciudadseva.com

<p>GLOSSARI (paraula/ sinònims: definició)</p> <p>Coa/ rabo: Prolongació posterior del cos i de la columna vertebral de determinats animals.</p> <p>Hoste/ aposentat/ hostajat: Qui s'hostaja en un hostal o una altra residència.</p>	<p>Inintel·ligibles/ incompreensible/ absurdus/ indescifrable/ incognoscible: Que no pot ser entès.</p> <p>Posader/ hostaler/ venter: Qui te o administra una posada.</p> <p>Referi de referir/ contar/ relatar/ descriure/ detallar/ recordar!</p>	<p>evocar: Narrar uns fets.</p> <p>Rien (també reien) de riure/ carcallear: Mostrar alegria les persones movent certs músculs de la cara propius a la boca, emetent sons inarticulats i sacsant el cos.</p>
---	--	---

<p>Solució:</p> <p>I RECORDA...La nostra primera paraula es envolar. Eix. <i>Fea tant de vent que se li envolà la gorra.</i></p> <p>La nostra segona paraula es embruixar. L'acció i efecte d'embruixar es un embruix o embruixament. Està embruixat aquell o allo que està enchisat o trastornat per mig de practiques supersticioses. Qui embruixa es embruixador. Una bruixa o un bruix es la dona o l'home que, segons les creences populars, te poders sobrenaturals perque ha fet un pacte en el dimoni. En algunes tribus el bruix es l'home que realisa els rituals magics per a sanar o dominar les forces naturals i obtindre algun benefici. La bruixeria es el conjunt de practiques magiques o poders sobrenaturals que tenen les bruixes o bruixos; també, qualsevol acció pròpia d'ells. Fer bruixeries es bruixejar. Eix. <i>Sonava una musica embruixadora mentres la ballarina dansava. / La policia està investigant practiques de bruixeria en el cementeri.</i></p>	<p>Verticals: 1. ENVOJAR 2. EMBRUIXAR 1. SEQÜELA 2. GERMANOR 3. GINEBRE 4. VERNACUL 5. LOUQAÇ 6. PALLÇA 7. EMBAIXADOR 8. PORCATER 9. BRAM</p>
--	---